

ko odgovarjali pred svojimi volilci, kako so bili za mobilizacijo, glede demobilizacije pa niso ganili z mezin-cem.

Podpis mobilizacije in brezbriznost napram demobilizaciji je prva skleda prevroče kaše, katero so si skuhalo samostojni kuharji; druga je centralistična razdelitev države na oblasti. Samostojni apostoli so dolgo slepomišlili po Posavju in Prekmurju, češ, le proč od Kranjcev ter Ljubljane in k Mariboru, ki je bližje in bo tudi bolj znal znač upoštevati štajerske in prekmurske težnje ter zahteve.

Samostojni poslanci so skušali uveriti svoje volilce, kak' upravni žegen bo razdelitev Slovenije na dve oblasti — na ljubljansko in mariborsko okrožje.

Tudi po glavni zaslugi samostojnih izdajic nedeljene Slovenije smo dočakali ta žegen dveh oblasti v Sloveniji in sedaj so se tega blagoslova ustrašili celo samostojni. Beograd namreč ni razkosal samo Slovenije, ampak tudi Slov. Štajersko in Prekmurje.

Kako se bo neki sedaj počutil g. Urek v Posavju, ki je prideljeno Ljubljani, a g. Urek je bil glavni zagovornik, naj bi bil ravno Maribor upravno središče rojakov Posavčanov. Kako razočarano bodo sprejeli Zepna Drogeniga Prekmurci, katerim je kot celoti obljubljali za središče Maribor, a sedaj bo gospodaril krog Dolnje Lendove hrvatski Varaždin.

Da, da, samostojni so delali račun glede upravne razdelitve brez krčmarja — Beograda, ki ni razkosal samo Slovenije, ampak tudi Štajersko ter Prekmurje.

Tudi k skledi vrele samostojne kaše — k razmesarjeni in razkosani Sloveniji želimo slabostojnim poslancem in volilcem: dober tek!

Ubijanje malega kmetijstva.

Prijatelj naših listov nam je iz ptujskega okraja poslal zanimiv dopis, iz katerega posnemamo, da hočejo gotovi ljudje naše malokmetijstvo popolnoma uničiti. V Ptuj so po znani odredbi liberalnega ministra dr. Kukoveca ustanovili občinsko sodišče za pobijanje draginje. Temu sodišču predseduje demokratični advokat dr. Fernovec. Prvi čin, s katerim so se ti občinski sodniki proslavili, je bil, da so določili za jajca maksimalno ceno — čužje in strmito! — 4 K. To je že od sile. Okrajni glavar dr. Pirkmajer je seve takoj hlastnil po odredbi občinskega sodišča ter jo nemudoma sporočil orožniškimi postajam, ki naj takoj poizvedujejo, da-li se kjerkoli v področju ptujskega okrajnega glavarstva plačuje po višji ceni, kakor jo je predpisalo ptujsko občinsko sodišče.

Kaj so dosegli ptujski občinski sodniki s to določitvijo? Udarili so v prvi vrsti malega kmetiča, kočarja, ali kakor ga v Prlekiji nazivajo: želarja. Ti ljudje so danes v skrajni be-

di in pri marsikateri koči ali želariji vorijo izkupički za jajca, kureline in drugo drobnarijo malodane edini vir dohodkov. Z določitvijo tako nesramno nizke maksimalne cene za jajca so brezsmiselni in sebični ptujski liberalci najobčutnejše pritisnili na najrevnejše pripadnike našega kmetijskega ljudstva.

Pritisnili so pa tudi na tiste trgovce, ki so doslej plačevali jajca po sedanjih dnevnih cenah. Najbolj so se razveselili maksimalnih cen razni jajčji prekupčevalci. Doslej so plačevali v ptujskem okraju eno jajce po 10 K. Ako se jim sedaj uradno narekuje, da smejo po največ plačevati za 1 komad samo 4 K, je to vendar voda na mešetarški mlin. Moči se tisti, ki misli, da bodo ti prekupčevalci zaslužili odslej samo sorazmerne svote, ne, kupovalec v mestih ne bo nikakor prišel na svoj račun, ker se bodo ogromni dobički porazgubili med prekupčevalci samimi!

Ce trgovec plača za eno jajce 4 krome, zasluži pri običajnem zaboju s 1440 komadi po 6 K že 8640 K, pri va-gonu s sto zaboji pa 864.000 K. — Ubogi kočar je moral jajce prodati po 4 K, prvi prekupčevalec je pri enem komadu zaslužil 2 K, in predno pride jajce v mestih na trg, je preromalo celo verigo raznih mešetarjev, od katerih je vsak zaslužil po svoji uvidevnosti.

Res je sicer, da nekateri sloji v mestih danes s težavo prenašajo draginjo. Draginje pa ni zakrivil mali kmet, marveč sedanja vlada s svojimi protiljudskimi ukrepi. Če bi na najvišjih mestih imeli smisla za pametno gospodarsko in denarno politiko, ako bi predvsem varčevali tam, kjer je to mogoče, bi ne bilo strašnega padanja vrednosti našega denarja. V tistih državah pa, kjer pada vrednost denarja, raste — draginja. Nihče pa ne more zahtevati radi te draginje gospodarskega poloma revnih kočarjev in malih kmetovalcev.

To naj si zapomnijo ptujski liberalni magnati. Gospoje dr. Fernovec, Pirkmajer in drugovi, zavedajte se, da poglobljate s svojimi odredbami ne premostljivi prepad med mestnim in kmetijskim ljudstvom. Skodljivejši ste prvila in slednjih! Revnim želarjem ustavljate edini vir dohodkov, mestno prebivalstvo, ubogega delavca, nižjega uradnika in obrtnika pa izpostavljate oderuštvo špekulantov z življenjskimi potrebščinami. Na ta način ne boste draginje nikdar ubili!

Cenilne komisije.

Zakon o dohodninskem davku vsebuje bistveno določbo, da morajo pri odmeri dohodnine sodelovati posebne cenilne komisije. Ta ustanova ima namen, da brani davkoplačevalce pred samovoljo uradnikov, ki so dostikrat zelo nagnjeni k temu, da delavnemu ljudstvu predpisujejo davek v poljubni in sicer čim večji, mnogokrat pretirani in popolnoma neupravičeni meri. Ustanova cenilnih komisij je bila v naši državi ukinjena. Naša finančna

oblast se je dolgo ustavljala splošni zahtevi davkoplačevalcev, da se davčne cenilne in prizivne komisije zopet vpostavijo. Ko se ni mogla več ustavljati mogočni zahtevi vseh ljudskih slojev, je razpisala volitve za cenilne komisije. Ze je preteklo precej časa, odkar so te volitve bile izvršene, komisije pa še vendar niso začele poslovati. Davčne oblasti delujejo naprej v starem tiru in v prejšnji smeri, ljudje pa čakajo, kdaj bo tudi njihova beseda pri odmeri davka prišla do veljave. Kakor da bi hoteli porabiti še zadnji, njihovi samovolji prepuščeni čas, nekateri davčni uradniki obremenjujejo ljudi z davčnimi nalogi, katere prizadeji davkoplačevalci smatrajo za neupravičene in zoper katere se bridko pritožujejo. Zato se želja po cenilnih komisijah ojačuje od dne do dne in se pojavlja v vseh okrajih. Kot tolmač te splošne ljudske želje se je poslanec g. dr. Hohnjeca obrnil z interpelacijami na finančnega ministra v Beogradu in na finančnega delegata v Ljubljani ter je zahteval, da se naj imenovanja v dotične komisije izvršijo takoj, da morejo komisije kolikor najhitreje poslovati. G. finančni delegat v Ljubljani je na interpelacijo poslanca dr. Hohnjeca dne 10. novembra odgovoril sledeče: 1. Finančna delegacija je takoj po razglasitvi novih določb odredila, da davčna oblastva v lastnem delokrogu ne smejo več izvršiti niti odmere za leto 1921, niti odmernih zastankov za prejšnja leta. Ako komisije še niso bile sklicane, po namenih delegacije torej ni mogel biti oškodovan noben davkoplačevalec. Ne verjamem tudi, da bi bilo kakšno davčno oblastvo ravvalo proti temu naročilu, in če so bili dostavljeni plačilni nalogi, so po vsej priliki zadevali že pred razglasitvijo izvršene odmere. Ko bi se pa bila v poedinih slučajih le primerila kršitev odredbe, je treba to le samu meni naznaniti. 2. Imenovanj v komisije ne morem izvršiti na slepo, marveč moram predloge podrejenih organov proučiti in sicer tem vestneje, ker so se letos pri volitvah kolikor toliko pojavila politična nasprotja. Ta stvar torej ni tako enostavna, kakor zgleđa, zlasti če se pomisli, da imamo krog 20 komisij in obilico drugega dela, sicer so pa imenovanja z malimi izjemami že izvršena in se dekreti začnejo dostavljati te dni.

Občni zbor Kmetijske zveze v Ljubljani.

Jugoslovanska kmetijska zveza, katere večja je naša Štajerska Kmetijska zveza, je sklicala za dne 10. novembra v Ljubljani občni zbor, kateri pa ni bil običajno društveno zborovanje, ampak nekak generalštabni zbor naših vodilnih mož na kmetih. Tudi naša Slov. Štajerska in Prekmurje je bilo dobro zastopano po svojih zaupnikih. Udeležili so se zborovanja tudi naši poslanci dr. Korošec, Pušenjak in Klekl.

Občni zbor je vodil narodni poslanec, mlad gorenjski kmet Brodar kot načelnik Jugoslovanske kmetijske zve-

Občni zbor Kmetijske zveze v Ljubljani.

mislim, da nobeden izmed vas tu ni tako hudoben, kakor se dela —. Uro držim v roki! Trideset sekund vam dam časa, da se odločite in se pridružite nam —.

Molk —.

„Pridite, prijatelji!“ je vabil kapitana. „Ne obotavljajte se toliko časa! Jaz tvegam svoje življenje in življenje svojih tovarišev z vsako sekundo!“

Ropot in topot je zadonel pod krovom, udarci so se čuli — in Abraham Gray je planil skozi vrata in stekel k kapitanu, kakor zvesti pes, ko mu zažvižga njegov gospodar.

„Vaš sem, gospod kapitan!“ je dejal.

Lice je imel presekan od noža in kri se mu je ulivala iz rane.

V hitu sta bila v čolnu, odrinili smo in odveslali proti otoku —.

„Hispaniolo“ smo srečno zapustili, to je bilo res, — pa na suhem smo bili smo bili in še manj v koči —.

XVII.

Naš zadnji izlet na otok se je končal prav neugodno za nas.

Drabna luščina, ki smo jo imenovali čoln je bila preobložena. Pet od

ze. Po običajnih poročilih o delovanju zveze, je povzel besedo načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec, katerega so sprejeli zborovalci z dolgo trajnim pozdravnim ploskanjem.

Dr. Korošec govori.

Govor dr. Korošca je vrlo zanimiv. Z napeto pozornostjo so sledili naši preizkušeni možje besedam našega voditelja. Dr. Korošec je izvajal:

Dva dr. Korošca.

Ko sem danes zjutraj čital liste naših političnih nasprotnikov, sem videl, da živita dva Korošca. (Veselost.) Jaz živim že dva dni v Ljubljani, drugi Korošec pa živi v Beogradu in moleđuje okoli Pašiča in drugih sedanjih oblastnikov, naj ga milostno sprejmejo med se, v vlado. Mislim, da bode vprašanje drugega Korošca kmalu rešeno, vsaj Pašič ne sme z njim obče-vati brez kontrole demokratov in slovenskih samostojnežev.

„Nora hiša“ v Beogradu.

Res, danes je za nas, ki nismo v vladi, skušnjava, vstopiti v vlado, naravnost strašna! Prosim Vas, predstavljajte si le hišo, v kateri živita jezika žena in jezikav mož v večnem kregu in prepiru. Tako hišo imenujemo mi „noro hišo“, ali kakor to pravi Hrvat: „ludu kuću.“ Tako „noro hišo“ imamo sedaj pri nas in napravila jo je iz naše države naša sedanja vlada. Res, vablivo mora biti za človeka, če mora vstopiti v tako hišo, v tako „ludu kuću“, posebno če vidimo že od daleč prihajati birača, ki bo to vladino kalupo izbopal in prodal! Ni vablivo iti v vlado v danih okolnostih! Mi ne gremo v „noro hišo“ — tako pravi Korošec, ki je tu. Kaj pa ti pravi oni drugi Korošec, ki ga liberalci v tem trenutku vidijo v Beogradu, to je njegova stvar. (Velika veselost.)

Vlada se je nezadovoljstvo in goji sovraštvo.

Kakšno politiko dela naša vlada? Naša vlada nam je napravila od zunaj same sovražnike in nasprotnike navrat. Doma pa vlada tako, da plemu ne zaupa več plemenu, stranka ne — stranki in stan ne stanu. Vlada je stvorila splošno nezadovoljstvo v državi in nihče ne ve, kam bo pripeljala taka politika v bodočnosti. Mi hočemo mir, svobodo in ljubezen.

Taka politika se ne sme delati. — Kmetijska zveza hoče zato drugačno politiko. Kmetijska zveza hoče imeti v prvi vrsti in hoče živeti s svojimi sosedmi v prijateljskih, ali vsaj v znosnih razmerah. Na znotraj pa hočemo svobodo, najširšo svobodo, da ne bo za vsakim človekom stal žandar. Mi hočemo ljubezni med stanovi. Namesto blaga vozijo vozjake.

Današnja vlada vodi gospodarsko politiko, o kateri ne moremo reči drugega, kakor da je popolnoma brezglava. Vlada hoče n. pr. pospešiti izvoz, da popravi slabo vrednost dinarja. Za izvoz pa je treba rednega prometa in potrebni so vagoni. A kaj je storila ta vlada? Ravno v najbolj kritičnem trenutku je začela čisto po nepotrebnem prevažati konje, vozove in vojake, ki

rastlji mož, med njimi trije — Tre-lawney, Tom in kapitan — nad šest čevljev visoki, — to je bilo več nego je mogla nositi.

In poleg tega smo jo še polno naložili s svinjetino, kruhom in smodnikom.

Čoln se je nagibal na stran in parkrat smo zajeli vodo.

Moje hlače in škriči moje suknje so bili skozi mokri, še preden smo naredili sto metrov.

Kapitan je svetoval, naj preložimo tovor.

Posrečilo se nam je, spraviti čoln v nekoliko bolj ravno lego, pa vkljub temu smo pluli tako nevarno, da smo si komaj upali dihati.

Drugo, kar nas je oviralo, je bila oseka.

Morje je odtekalo v močnem toku proti zapadu.

(Dalje prihodnjic.)

Slovenci, širite naše liste!